

План – конспект
для проведення уроку по предмету «Захист Вітчизни»
з учнями 11 класу
(урок №9)
Тема: «Основні положення та
організація стрільби зі стрілецької зброї»

ПЛАН-КОНСПЕКТ
ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ
З УЧНЯМИ 11-х КЛАСІВ

РОЗДІЛ III: ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

ТЕМА № 4.4. Стрільба по наземних і повітряних цілям

Тема уроку №9: Основні положення та організація стрільби зі стрілецької зброї

Мета:

- ознайомити з кваліфікацією вправ стрільб для індивідуального навчання;
- вивчити поняття з умов виконання вправ стрільби зі стрілецької зброї;
- узагальнити та систематизувати знання з ведення вогню, корегування стрільби та спостереження за його результатами;
- тренувати розборку АК;
- виховувати кмітливість, рішучість, уважність.

Очікувані результати:

учень повинен називати особливості організації і порядок проведення стрільби з малокаліберної гвинтівки та автомата; дотримуватися правил безпеки при проведенні стрільби зі стрілецької зброї, володіти прийомами стрільби різними способами в оборонному і наступальному бою; виконувати вправи стрільб та нормативи з вогневої підготовки

Навчальні питання:

1. Заходи безпеки при проведенні стрільб в тирі та на військовому стрільбищі.
2. Організація стрільб з ПГ, МКГ, АКМ. Проведення стрільби. Призупинка стрільби

Учні мають знати: будову АКМ; будову патрона; заходи безпеки на заняттях при поводженні зі зброєю; знати команди для проведення стрільби та її припинення

Учні повинні вміти: строго виконувати заходи безпеки на заняттях при поводженні зі зброєю

Учні повинні засвоїти :

заходи безпеки на заняттях при поводженні зі зброєю; приготування до стрільби; положення для стрільби; заряджання зброї; прикладка зброї; упор; припинення або призупинка стрільби

Базові поняття й терміни:

- ВПС, ВНС, ВКС, ВБС.

Методи проведення:

розповідь, бесіда, пояснення, демонстрація

Місце проведення:

місце для вивчення стройових прийомів (вступна частина, тренування), класна кімната, фойє, коридор

Форма проведення - теоретичне заняття

Тип уроку: комбінований.

Час: 45 хв

Міжпредметні зв'язки: фізика, фізична культура, історія, географія

Обладнання та матеріали:

Плакат «Класифікація вправ стрільби», відеоапаратура; макети автомата Калашникова -2

Структура уроку:

Організаційний етап - 2 хв

Тренування особового складу – 2 хв

Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності - 6хв

Вивчення нового матеріалу – 30 хв

Класифікація вправ стрільби

Організація виконання практичних стрільб.

Порядок виконання вправ стрільб зі стрілецької зброї

Узагальнення, систематизація й контроль знань та вмінь учнів -2хв.

Підбиття підсумків уроку - 2хв.

Домашнє завдання – 1хв

Хід уроку

I. Організаційний етап

Шиккування особового складу (двошеренговий стрій).

Привітання та доповідь викладачу.

Перевірка готовності до заняття.

II. Тренування особового складу

Розбирання та складання автомата Калашникова.

III. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

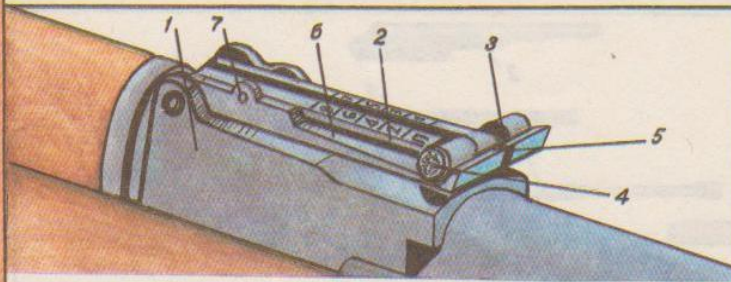
1. Опитування особового складу (узагальнення знань, отриманих на минулому занятті).

Фронтальна бесіда з елементами розповіді. Класифікація стрілецької зброї.

- Яке призначення автомата Калашникова?

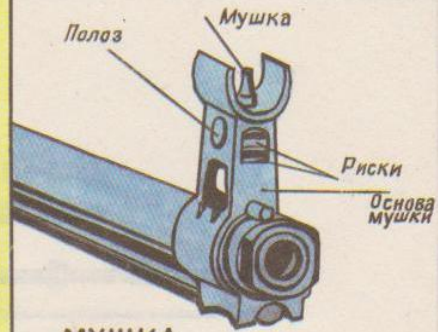
Автомат Калашникова калібру 7,62мм або 5,45мм є індивідуальною зброєю і призначений для знищення живої сили й ураження вогневих засобів противника вогнем, штиком, прикладом.

МАТЕРІАЛЬНА ЧАСТИНА АВТОМАТА КАЛАШНІКОВА



1-калодка прицілу; 2-прицільна планка; 3-хомутик; 4-защіпка хомутика; 5-гривка з прорізом; 6-сектор; 7-душник.

ПРИЦІЛ



МУШКА

отвір для виступу напрямної трубки поворотного механізму.

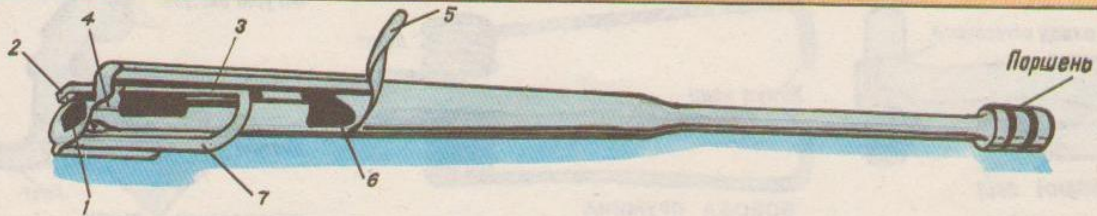


Східчастий виріз

9

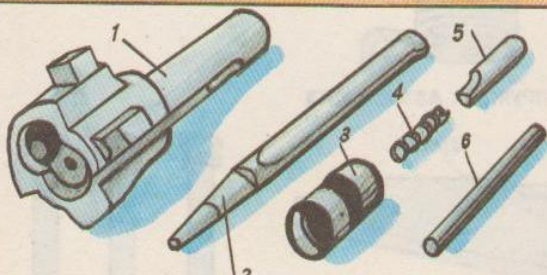
КРИШКА СТВОЛЬНОЇ КОРОБКИ

МАТЕРІАЛЬНА ЧАСТИНА АВТОМАТА КАЛАШНІКОВА



ЗАТВОРНА РАМА З ГАЗОВИМ ПОРШНЕМ

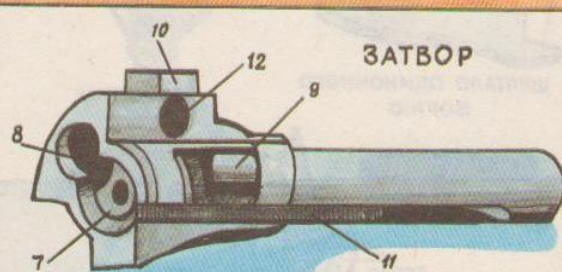
1-канал для затвора; 2-запобіжний виступ; 3-паз для направляючого виступу ствольної коробки; 4-виступ для важеля автоспуску; 5-рукоятка; 6-фігурний виріз; 7-паз для відбиваючого виступу ствольної коробки



1-остов; 2-ударник; 3-викидач; 4-пружина викидача; 5-вісь викидача; 6-шпилька.

а/ у розібраному вигляді

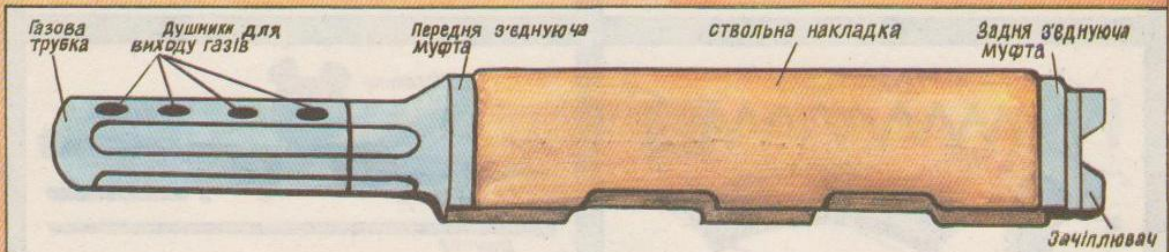
11



7-виріз для дна гільзи; 8-виріз для викидача; 9-бойовий виступ; 10-ведучий виступ; 11-поздовжній паз для викидального виступу; 12-душник для осі викидача.

б/ Остов

МАТЕРІАЛЬНА ЧАСТИНА АВТОМАТА КАЛАШНІКОВА



12

ГАЗОВА ТРУБКА ІЗ СТВОЛЬНОЮ НАКЛАДКОЮ

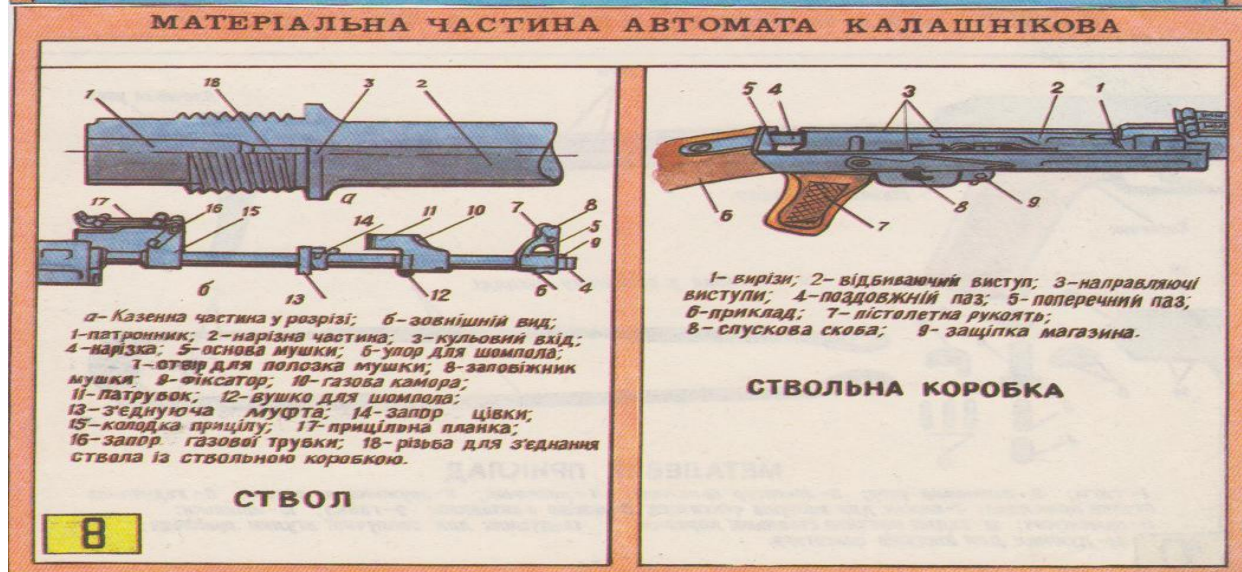
МАТЕРІАЛЬНА ЧАСТИНА АВТОМАТА КАЛАШНІКОВА



14



- Назвати загальну будову АКМ.



Автомат Калашникова складається з таких основних частин: ствол зі ствольною коробкою, прицільним пристроєм, прикладом і пістолетною рукояткою; кришка ствольної коробки; затворна рама з газовим поршнем; затвор; затворний механізм; газова трубка зі ствольною накладкою; ударно спусковий механізм; цівка; магазин; компенсатор або дуловий гальмо-компенсатор.

- Яке призначення та будова затворної рами з газовим поршнем?

Затворна рама з газовим поршнем служить для приведення в дію затвора та ударно – спускового механізму. Вона складається з: кожуху для затвора, запобіжного виступу, пазу для направляючого виступу ствольної коробки, виступу для важеля автоспуску, рукоятки, фігурного виступу, пазу для відбивного виступу, газового поршня.

– Яка будова і призначення прицільного пристрою?

Прицільний пристрій необхідний для наведення автомата при стрільбі по цілях на різні відстані. Він складається з колодки прицілу, прицільної планки, хомутика, гвинтика з прорізом, повзунка з мушкою.

– Для чого служить затвор?

Затвор служить для досилання патрона в патронник, закривання каналу ствола, розбивання капсуля і викидання гільзи з патронника.

2. Оголошення теми та навчально-виховної мети заняття.

IV. Вивчення нового матеріалу

1. Класифікація вправ стрільби.

Вправи стрільб для індивідуального навчання включають:

вправи початкових стрільб (далі — ВПС);

вправи навчальних стрільб (далі — ВНС);

вправи контрольних стрільб (далі — ВКС);

вправи бойових стрільб (далі — ВБС).

ВПС призначені для набуття учнями первинних навичок у виконанні вогневих завдань. ВПС виконуються з пневматичної гвинтівки у підготовлених для стрільби місцях (кабінеті предмета), стрілецьких тирах.

ВНС призначені для послідовного навчання учнів самостійному виконанню вогневих завдань усіма способами по різних цілях, підтримання та удосконалення індивідуальної підготовки. ВНС виконуються з малокаліберної гвинтівки у стрілецьких тирах, на навчально-тренувальних засобах.

ВКС призначені для визначення рівня вогневої виучки учнів у ході проведення перевірок, контрольних занять. ВКС виконується з малокаліберної гвинтівки у стрілецьких тирах.

ВБС з автомата призначені для набуття учнями первинних навичок у виконанні вогневих завдань бойовою зброєю.

Примітка. Вправою бойових стрільб з автомата визначена вправа початкових стрільб із курсу стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин, яка має назву «Стрільба з місця по нерухомих цілям».

2. Організація виконання вправ стрільб.

Індивідуальне навчання вправ стрільб учнів стрільбі починається з виконання ВПС з пневматичної гвинтівки. У подальшому, вправи стрільб виконуються у такій послідовності: ВНС і ВКС з малокаліберної гвинтівки — у навчальних закладах; ВБС з автомата Калашникова бойовим патроном — у військових частинах під час навчально-польових зборів.

Відпрацювання підготовчих вправ забезпечує послідовне навчання вмілим діям зі зброєю, влучній стрільбі, вмілому використанню правил стрільби.

У навчальних закладах наказом призначаються зведені відділення і взводи, у яких командирами призначаються найбільш підготовлені учні. Витяг з наказу повинен знаходитися у керівника стрільби на ділянці.

Під час виконання вправ стрільб зі стрілецької зброї учні повинні бути у польовій (спортивній) формі одягу з польовим спорядженням, сумкою з

магазинами, сумкою з ручними гранатами, флягою, малою лопатою, засобами індивідуального захисту (протигазом).

Під час виконання вправ стрільб організуються заняття (тренування) на навчальних місцях. Кількість навчальних місць, номери нормативів та зміст занять на них визначає викладач предмета. Заняття з учнями на навчальних місцях проводяться командирами навчальних відділень відповідно до графіка відпрацювання навчальних питань та нормативів на навчальних місцях, який складається викладачем. До виконання вправ стрільб допускаються лише ті учні, які вивчили матеріальну частину зброї та боєприпасів, вимоги безпеки, основи і правила стрільби, умови вправи та склали залік. Учні, які не склали залік, до стрільби не допускаються. Стрільба в протигазах проводиться без змін умов вправи. Протигазу надіваються учнями у вихідному положенні за командою «Гази», що подається керівником стрільби на ділянці і знімаються за командою керівника стрільби на ділянці після повернення зміни у вихідне положення. Ті, хто носять окуляри, виконують вправи стрільб зі стрілецької зброї без протигаза.

Для керівництва стрільбою підрозділу навчального закладу наказом керівника навчального закладу щодо організації проведення стрільб призначається керівник стрільби на ділянці та керівники занять на навчальних місцях (командири навчальних відділень). У наказі також визначається:

перелік вправ стрільб, що плануються для виконання;

перелік зброї, що дозволена для використання під час стрільб;

порядок проведення занять на навчальних місцях;

завдання щодо всебічного забезпечення заняття з вогневої підготовки.

Під час виконання вправ стрільб з місця, відповідно до умов ведення оборонного бою зі стрілецької зброї, на військових стрільбищах рубежем відкриття вогню (далі — РВВ) є вогнева позиція. РВВ — лінія, з досягненням якої дозволяється стрільба. РВВ (вогнева позиція) повинен розташовуватися на

віддаленні від вихідного рубежу не ближче: для стрільби зі стрілецької зброї — 10 м

Ціль вважається ураженою, якщо здійснено пряме влучення кулі у мішень з колами. Пробоїна, що перебила лінію кола, зараховується на користь стріляючого.

Облік результатів стрільб ведеться у взводі — за кожного учня та відділення. Відомості визначення індивідуальної оцінки та обліку результатів виконання вправ стрільб зберігаються у викладача предмета протягом року.

Виконання вправ стрільб із не підготовленої та не приведеної до нормального бою зброї забороняється.

Підрозділи прибувають на військове стрільбище не пізніше ніж за 30 хвилин до початку стрільби. Цей час використовується для перевірки зброї на розрідженість, організації занять на навчальних місцях, перевірки роботи полігонного обладнання мішеневого поля та огляду мішеней; перевірки зв'язку старшого керівника стрільби з керівниками стрільби на ділянках, з навчальними місцями, на яких буде проводитися стрільба, а також для перевірки готовності зброї до стрільби.

Перед початком заняття керівник навчального підрозділу (викладач предмета), що стріляє: повідомляє тему, мету та порядок проведення заняття; указує навчальні місця та порядок взаємодії з керівником стрільби на ділянці, повідомляє час початку та закінчення стрільби;

перевіряє знання кожним, хто навчається, основних положень Курсу стрільб та вимог безпеки під час стрільби, доводить до них метеодані;

після постановки завдань дає команду на зайняття підрозділами зазначених навчальних місць.

Із зайняттям підрозділом зазначеної ділянки керівник стрільби:

повідомляє тему і порядок проведення заняття; вказує на місцевості вихідне положення, вогневі позиції для тих, хто навчається (під час стрільби зі стрілецької зброї), рубежі відкриття та припинення вогню, основні та небезпечні напрямки стрільби;

визначає порядок взаємодії з керівниками на навчальних місцях, де буде проводитися стрільба;

перевіряє знання учнями умов вправи, що виконується, та вимог безпеки під час стрільби;

ставить командирам навчальних взводів (відділень), що стріляють, бойове завдання стосовно дій у наступі або в обороні залежно від умов вправи, що виконується.

Надалі керівник стрільби на ділянці виконує свої обов'язки.

3. Порядок виконання вправ стрільб зі стрілецької зброї.

Керівник стрільби на ділянці наказує черговій зміні тих, хто стріляє, отримати на пункті боєпостачання боєприпаси. Боєприпаси видаються поштучно за відомістю. У разі необхідності боєприпаси можуть видаватися роздавальником боєприпасів у вихідному положенні в споряджених магазинах.

Учні, отримавши боєприпаси, оглядають їх, споряджають патронами магазин, укладають магазин у сумку та під керівництвом командира навчального відділення (старшого зміни у складі пари, групи) прямують у вихідне положення.

Керівник стрільби на ділянці уточнює учням порядок виконання вправи (вогневу позицію, місце для стрільби, положення для стрільби, сектор стрільби, напрямок руху, черговість стрільби тих, хто стріляє) та нагадує вимоги безпеки під час виконання вправи.

Переконавшись у готовності учнів та ділянки до стрільби, керівник наказує на дільничному пункті управління відкрити червоні напівкола ВСП і доповідає про готовність до стрільби старшому керівнику стрільби.

Після перевірки готовності всіх ділянок до стрільби старший керівник стрільби наказує на командному пункті відкрити червоні напівкола ВСП і віддає розпорядження на подання сигналу «Слухайте всі»

За цим сигналом і за командою керівника стрільби «На визначені напрямки — вперед» ті, хто стріляє, відповідно до отриманого завдання виходять (розмикаються) на свої напрямки для стрільби. Переконавшись у готовності учнів та в безпеці стрільби, керівник стрільби на ділянці віддає розпорядження на подання сигналу «Вогонь».

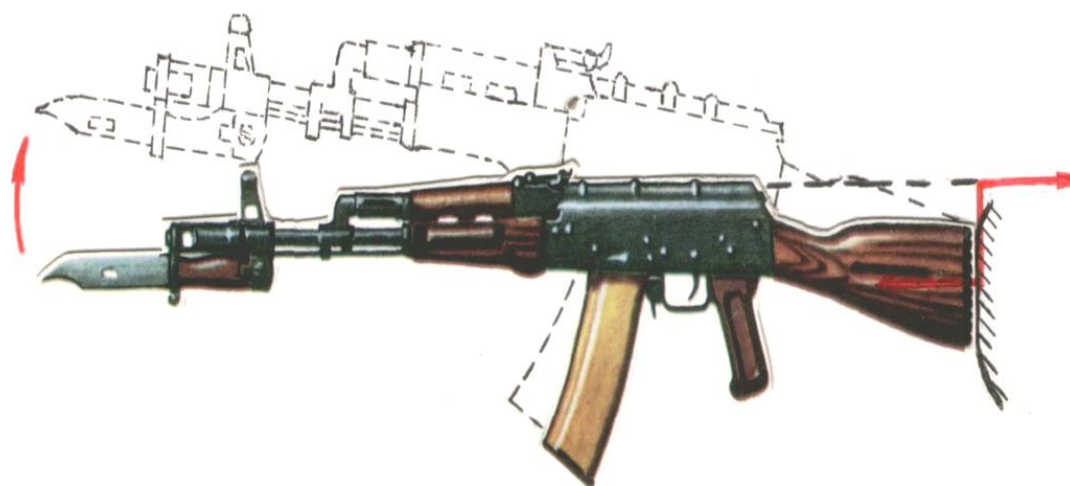


Рис.

Підкидання дульної частини ствола зброї вгору при пострілі в результаті дії віддачі.

Керівник стрільби на ділянці подає команду «Вогнева позиція — 10 м попереду, положення для стрільби (лежачи, з коліна, стоячи), сектор стрільби (орієнтир 1, орієнтир 2) — до бою». Учні діють у такій послідовності:

займають зазначені вогневі позиції на РВВ (рубежі відкриття вогню), готуються до стрільби, заряджають зброю і доповідають: «Перший (другий), до бою готовий» та діють відповідно до отриманого завдання, спостерігають у зазначеному секторі стрільби та в разі виявлення цілей самостійно відкривають вогонь з положень для стрільби, передбачених умовами вправи.

Після закінчення виконання вправи учні доповідають: «Перший (другий), стрільбу закінчив» і ставлять зброю на запобіжник. За командою керівника стрільби на ділянці «Припинити вогонь. Розряджай» ті, хто стріляє, розряджають зброю і доповідають: «Перший (другий), зброя розряджена, поставлена на запобіжник ». Керівник стрільби на ділянці, підходячи до тих, хто стріляє, подає команду «Зброю до огляду», оглядає зброю, після чого подає команду «Зброю оглянуто».

Після огляду зброї керівник стрільби на ділянці повертає зміну у складі пари, групи у вихідне положення, дає команду «Відбій» та розпорядження відкрити білі напівкола ВСП на дільничному пункті управління, доповідає старшому керівнику стрільби про закінчення стрільби зміною.

Результати стрільби заносяться у відомість визначення індивідуальної оцінки та обліку результатів виконання вправ стрільб.

Примітка. Під час виконання вправ стрільб керівник стрільби перебуває в пішому порядку — не ближче 15 м від того, хто стріляє. Показ цілі починається через 10-20 с після зайняття вогневої позиції тими, хто стріляє.

Вправи стрільб у складі підрозділу по повітряних цілях виконуються в такому порядку: керівник стрільби на ділянці у вихідному положенні ставить бойове завдання командирі взводу на дії взводу в наступі або обороні; після проходження взводом РВВ та досягнення ним рубежу, який відповідає дальності до цілі, або після зайняття зазначеної позиції керівник стрільби подає сигнал на показ цілі (мішень вертольота); за командою командира взводу особовий склад готується до стрільби та веде вогонь по вказаній цілі; після закінчення стрільби, розряджання та огляду зброї взвод повертається у вихідне положення.

Заходи безпеки при проведенні стрільб в тирі та на військовому стрільбищі

КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- заряджати зброю бойовими та холостими патронами до сигналу «Вогонь» (команди керівника, командира);
- направляти зброю на людей, в сторону або у тил стрільбища незалежно від того заряджена вона чи ні;
- відкривати та вести вогонь з несправної зброї, несправними боєприпасами або боєприпасами, які не передбачені таблицями стрільби для даної системи;
- відкривати та вести вогонь за межі небезпечних напрямків;
- відкривати та вести вогонь при піднятому білому прапорі на командному (дільничному) пункті та укриттях (бліндажах);
- відкривати та вести вогонь по бліндажах, незалежно від того, знаходяться у них люди, чи ні, а також по інших спорудах (вишках, тригонометричних пунктах та декоративному обладнанню);
- залишати, де б то не було заряджену зброю або передавати її іншим особам;
- залишати на вогневій позиції (місці для стрільби) індивідуальну зброю без команди керівника (командира);

V. Узагальнення, систематизація й контроль знань та вмінь учнів

Нагадування теми, навчально-виховної мети та ступенів її досягнення.

VI. Підбиття підсумків уроку

- 1) Зробити загальну оцінку класу.
- 2) Відмітити кращих учнів на занятті.
- 3) Перевірка ступеню засвоєння нового матеріалу учнями.

V II. Домашнє завдання

Вивчити порядок виконання вправ стрільб зі стрілецької зброї.

Прочитати і повторити «Захист Вітчизни. 11 клас». ст. 109 – 116

Записати в зошит класифікацію вправ стрільби. ст. 138 - 140

План – конспект
для проведення уроку по предмету «Захист Вітчизни»
з учнями 11 класу
(урок №10)

Тема: «Навчальні стрільби. Вогневі тренування»

**ПЛАН-КОНСПЕКТ
ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ
З УЧНЯМИ 11-х КЛАСІВ**

РОЗДІЛ III: ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

**ТЕМА. Тренування у виконанні прийомів і способів ведення вогню.
Тренування у приготуванні до стрільби**

Тема уроку №10: Навчальні стрільби. Вогневі тренування

Мета:

- 1) ознайомити з прийомами та способами ведення вогню зі стрілецької зброї та вирішенню вогневих завдань з місця по нерухомим цілям;
- 2) вивчити поняття підготовки до стрільби зі стрілецької зброї різними способами;
- 3) узагальнити та систематизувати знання із заходів безпеки та умов виконання вправ зі стрілецької зброї;
- 4) тренувати підготовку до стрільби з коліна;
- 5) виховувати уважність, впевненість у своїх діях.

Навчальні питання:

1. Заходи безпеки при проведенні стрільб
2. Влучність стрільби. Приготування, прицілювання і спуск курка.
3. Вивчення умов виконання стрільби з автомата (пневматичної гвинтівки). Практичне тренування.

Учні повинні вміти:

- виконувати основні заходи безпеки при проведенні стрільб;
- визначати приціл і точку прицілювання у положенні лежачи з упору і призводити постріл;
- виконувати норматив №1 з приготування до стрільби з автомата Калашникова.

Учні повинні засвоїти терміни і поняття:

приготування до стрільби, прицілювання і спуск курка. заходи безпеки при проведенні стрільб; організація і порядок проведення стрільби; влучність стрільби; приготування до стрільби; прицілювання» рівна мушка; спуск курка; норматив №1 з приготування до стрільби з автомата Калашникова.

Учні повинні вміти: строго виконувати заходи безпеки на заняттях при поводженні зі зброєю

Обладнання та матеріали:

Плакат, навчальний діафільм, АКМ, макети автоматів, плащ-накидки, ІЖ-38, мішені пневматичні, лінійки.

Базові поняття й терміни:

вогнева задача, наступальний бій.

Форма проведення:

практичне заняття.

Методи проведення:

розповідь, бесіда, пояснення, демонстрація

Місце проведення:

Тип уроку: комбінований.

Час: 45 хв

Міжпредметні зв'язки: фізика, фізична культура, історія, географія

Структура уроку:

Вступна частина 5 хв

Основна частина 35 хв

Вивчення нового матеріалу

Заключна частина 5 хв

Узагальнення, систематизація й контроль знань та вмінь учнів

Підбиття підсумків уроку

Домашнє завдання

I. Вступна частина (5 хв.)

1. *Шикування, рапорт, привітання.*
2. *Огляд зовнішнього вигляду, перевірка присутності учнів на заняттях.*
3. *Тренування у виконанні стрійових прийомів.*

Стрійове тренування: стрійова стійка; повороти праворуч, ліворуч, кругом;

4. *Оголошення теми, навчальних питань.*

II. Основна частина (35 хв.)

1. *Повторення пройденого матеріалу (5хв.)*
2. *Подача нового матеріалу (10 хв.)*

Щоб навчитися влучно стріляти, необхідно виробити стійкі навички виконання прийомів стрільби. До цих прийомів належить: приготування до стрільби, прицілювання і спуск курка.

Приготування до стрільби.

Правильне приготування до стрільби передбачає стале положення і того хто стріляє і зброї. Це має вирішальне значення для влучності стрільби. Найзручнішим положенням для стрільби є положення лежачи, бо воно забезпечує найкращу сталість для стрільця і зброї.

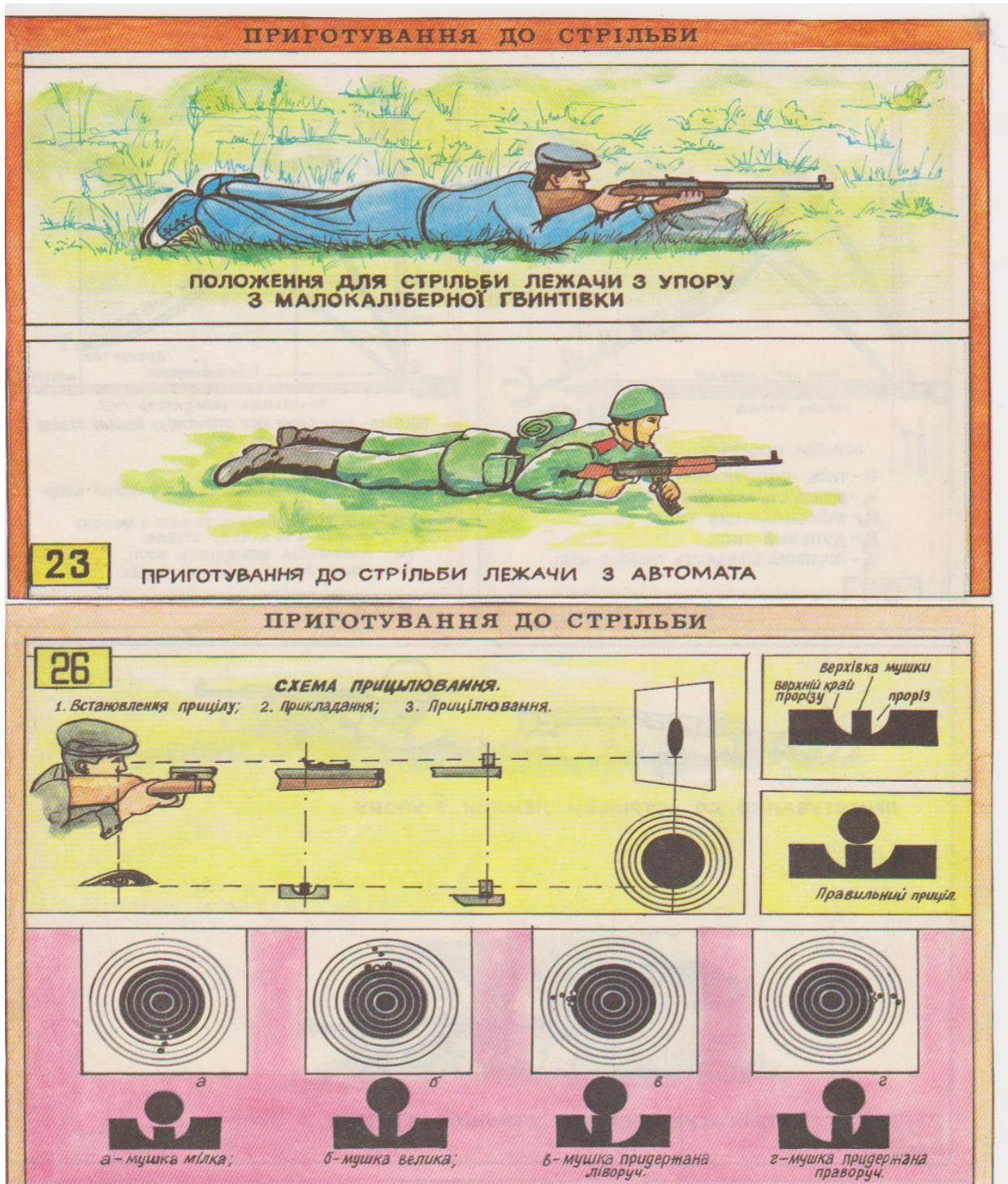
Приготування до стрільби включає такі моменти: прийняття положення для стрільби, заряджання зброї та прикладка зброї.



Мал. 1. Положення для стрільби лежачи з руки

Положення для стрільби лежачи з малокаліберної гвинтівки приймається у такий спосіб: тримаючи гвинтівку у правій руці дуловою частиною вперед

зробити правою ногою повний крок уперед і трохи вправо. Нахилиючись уперед опуститися на ліве коліно. Потім обіпершись лівою рукою об землю



опуститися на стегно лівої ноги і передпліччя лівої руки. Лягти на лівий бік і швидко повернутися на живіт, трохи розкинувши ноги в боки носками назовні. Корпус перебуває під кутом 25-30 градусів до площини стрільби. Гвинтівку кладуть цівкою на долоню лівої руки.

Найбільш стійке положення стрільця при стрільбі лежачи – це на рівній, твердій поверхні, однак складно швидко змінювати точку прицілювання в горизонтальній площині, оскільки змінюється положення всього тіла, а у вертикальній площині – воно обмежене необхідністю опори на лікті (рис. 5). Крім того, навіть невисока трава або кущі різко обмежують огляд.

Рис. 5. Положення стрільця при стрільбі лежачи



Для прийняття положення для стрільби лежачи стрілець опускається на коліна, виносить гвинтівку перед собою і, опустившись на живіт, спирається на лікті. Деякі стрільці опускаються тільки на лівий лікоть, а з правої сторони спираються в землю носком приклада гвинтівки, нахилившись вперед. У цьому випадку, щоб не зламати приклад, рекомендується утримувати його не в районі шийки, а ближче до затильника. Тіло стрільця повинно бути розвернене вліво щодо лінії стрільби приблизно на $15-20^\circ$. При цьому краще лягати не повністю на живіт, а трохи на лівий бік, щоб створити кращі умови для дихання. Ноги повинні бути розведені в сторони: права злегка зігнута в коліні, а випрямлена ліва впирається в землю носком.

Існує й інший варіант позиції: стрілець повністю лягає на живіт, розводить випрямлені ноги в сторони, а ступні притиснуті до землі носками назовні.

Ліва рука, що тримає основну вагу гвинтівки, зігнута в лікті і опирається ліктем у землю. Вона підтримує гвинтівку за цівку без напруження знизу. Цівка повинна лежати не на пальцях, а на долоні. Лікоть лівої руки знаходиться трохи лівіше від вертикальної площини гвинтівки. Приклад досить щільно й одноманітно повинен притискатися до правої сторони грудей. Голову потрібно тримати прямо, не нахилиючи вперед, вправо або вліво – щоб уникнути

надмірної напруги м'язів шиї і очей. Щоб положення голови при прицілюванні було одноманітним, необхідно щочкою торкатися гребеня приклада. При наявності оптичного прицілу корисна гумова пов'язка на одне око. Для пружинно-поршневої пневматики зусилля зіткнення з прикладом має бути мінімальним. Кисть правої руки без особливих зусиль охоплює шийку приклада, при цьому вказівний палець не бере участі в утриманні зброї – його перша фаланга торкається тільки спускового гачка. Лікоть правої руки не повинен надмірно рухатися вправо або вліво (до тулуба) – після охоплення шийки приклада лікоть вільно спирається на землю.

При стрільбі лежачи можна користуватися упором — мішечками з піском чи тирсою (мал. 2). При стрільбі з упора кисть лівої руки кладеться на упор, а на неї кладеться цівка



Мал. 2. Стрільба лежачи з упором

При стрільбі з коліна положення тіла стрільця більш неприродне, ніж при приготуванні лежачи або стоячи. Тому, приймаючи до уваги особливості будови свого тіла, кожний стрілець повинен підбирати таку позу, при якій його м'язові зусилля будуть мінімально впливати на результати стрільби. При приготуванні для стрільби з коліна потрібно опуститися на праве коліно під кутом приблизно 45° до напрямку стрільби. Ліва нога, зігнута в коліні, усією ступнею спирається на землю. Гомілка перпендикулярна до землі. Стопа лівої ноги приблизно паралельна до стегна правої. Носок правої ноги зігнутими пальцями (не підйомом) упирається в землю. Стрілець сідає на п'яту правої ноги таким чином, щоб спиратися на неї в точці, розташованій між сідницями.

Основною точкою опори трикутника (носок, коліно правої ноги, ступня лівої ноги) є п'ята правої ноги. Ліва рука зігнута в лікті і спирається ліктем у колінну чашечку лівої ноги. Лікоть не слід зміщати вправо під гвинтівку. Права рука без особливого напруження утримує шийку приклада. Лікоть правої руки не слід притискати до тулуба – чим вище піднятий лікоть, тим більша поверхня зіткнення затильника приклада з тілом стрільця. При приготуванні варто трохи сутулитися, зміщаючи центр ваги тіла усередину опорного трикутника. Голову слід тримати прямо, не нахилиючи вперед, вправо або вліво. Щодокою необхідно торкатися гребеня приклада.

При стрільбі сидячи, без опори спиною на вертикальну поверхню, зазвичай зігнуту в лікті ліву руку розташовують горизонтально на зігнутих колінах, а цівку просто кладуть на згин ліктя. При стрільбі сидячи деякі стрільці використовують сід "по-турецки", утримуючи гвинтівку у висячому положенні або спираючись ліктями на ноги. Часто застосовують позицію, коли стрілець сидячи згинає ноги в колінах і спирається ступнями в землю. В залежності від нахилу тіла, руки, що утримують зброю, спираються на стегна, коліна, гомілки ліктями, кистями або передпліччями. У позиції сидячи необхідно нахилити тулуб вперед, щоб центр ваги знаходився усередині опорного трикутника. Якщо спиратися на лікті, то їх потрібно покласти на м'яку частину стегна або гомілки, а якщо спиратися на коліна, то доцільно на них спиратися м'якою частиною передпліччя або плеча (рис. 6). Положення сидячи навпочіпки застосовується досить рідко. Стрілець глибоко сідає навпочіпки, спираючись всією поверхнею стоп у землю. Коліна знаходяться практично під пахвами, а передпліччя по усій своїй довжині лежать на гомілках. При стрільбі зі зброї із сильною віддачею ця позиція може виявитися недостатньо стійкою (рис. 6).

*Рис. 6. Положення стрільця при стрільбі
навпочіпки та сидячи*



При стрільбі стоячи стрілець знаходиться в півоберта до лінії стрільби, ліве плече вперед носки ступень злегка розведені, ступні розташовані приблизно на ширині плечей, стопа лівої ноги знаходиться біля лінії стрільби, а середина правої стопи розташовується на лінії стрільби. Ноги випрямлені в колінних суглобах, а тулуб трохи відхилений назад, щоб компенсувати вагу гвинтівки і лівої руки стрільця. Ліва рука, що сприймає основну вагу гвинтівки, зігнута в лікті таким чином, щоб утворювати тупий кут. Рука підтримує гвинтівку за цівку знизу, що повинна лежати на долоні – ближче до основи великого пальця. Утримувати її всіма пальцями слід без особливого напруження. Існує спосіб утримання, коли цівка просто лежить на випрямленій долоні. Права рука утримує шийку приклада, притискаючи його до плеча. Лікоть правої руки не слід притискати до тулуба – його варто підняти приблизно на 40-50°. Голова прямо, не нахиляти її вперед, вправо або вліво – щоб уникнути надмірної напруги м'язів шиї і очей. Щока більш щільно, ніж при стрільбі лежачи і з коліна, притискається до гребеня приклада (рис. 7).

При швидкісній стрільбі лікоть правої руки утримується на рівні приклада і навіть вище. При використанні опори для гвинтівки необхідно завжди пам'ятати, що опора не повинна бути твердою і не можна зброєю торкатися до жодної частини опори. Майже завжди проміжною, більш м'якою опорою служить рука стрільця, яка у свою чергу спирається на тверду і звичайно нерухому основу, наприклад ствол дерева, камінь, стіну, коліно стрільця та ін. Опора повинна бути міцною, стійкою як при прицілюванні, так і під час

стрілби. Допускається спиратися цівкою гвинтівки (ні в якому разі не стволом) на мішок з піском, м'яку землю та ін.

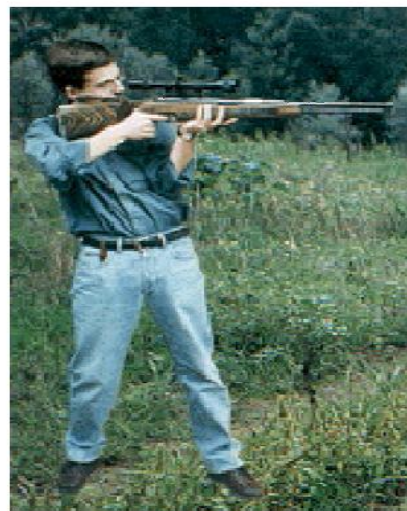


Рис. 7. Положення стрільця при стрільбі стоячи

Заряджання малокаліберної гвинтівки проводиться так: відкривши і відвівши затвор узяти патрон за голівку великим і вказівним пальцями правої руки і підштовхнути його вперед поки закраїна гільзи не наштовхнеться на торець ствола, закрити затвор.

Прикладка малокаліберної гвинтівки здійснюється таким чином. Лікоть лівої руки підводиться точно під гвинтівку, передпліччя цієї ж руки просувається вперед настільки, щоб цівка лежала не на пальцях, а на долоні лівої руки між великим і вказівним пальцями. Правою рукою взяти приклад і встановити його на плече так, щоб відчувалося прилягання до плеча усього затильника, а його середина упиралася у виїмку плеча. Далі кистю правої руки без напруження охопити шийку приклада, а вказівний палець покласти першим суглобом на спусковий гачок і лікоть вільно опустити на землю. Голову трохи нахилити вперед і, не напружуючи шию, праву щоку прикласти до верхньої частини приклада. Закінчивши прикладку, прицілитися, потім заплющити на декілька секунд очі, після чого, розплющивши праве око подивитися, як спрямована гвинтівка відносно цілі.

Прицілювання – це надання каналу ствола напряму, необхідного для того щоб уразити ціль. Прицілювання виконується за допомогою прицілу та мушки.

Спосіб прицілювання з гвинтівки

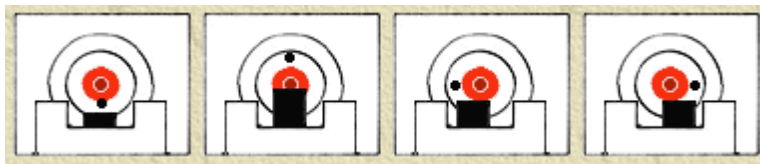


Рис. Типові помилки при прицілюванні

При стрільбі з відкритим прицілом для прицілювання необхідно зажмурити ліве око, а правим дивитись крізь проріз прицілу на мушку і встановити її таким чином, щоб її верхівку було видно в центрі прорізу прицілу на одному рівні з краями. Таке положення мушки називається рівною мушкою. Головну увагу приділяють правильному положенню мушки в прорізу прицілу

При стрільбі у ціль із чорним кружком («яблучком») рекомендується прицілювання здійснювати з невеликим просвітом, щоб під час прицілювання можна було чітко бачити обріз «яблучка» (мішені) і верхівку мушки. Величина просвіту залежить від особливостей зору стрільця і має бути однаковою при кожному пострілі. **Характерні помилки в прицілюванні:** отже, за рівної мушки кулі потрапляють у ціль. Якщо мушка дрібна, то кулі підуть нижче; якщо мушка велика, то кулі підуть вище; якщо мушка спрямована вправо, то кулі підуть управо; якщо мушка спрямована вліво, то кулі підуть уліво. Коли гвинтівка завалюється в той чи інший бік, то відповідно у той бік і вниз буде відхилення.

На влучність стрільби істотно впливає дихання стрільця. Якщо не затримати дихання під час спускання курка, зброя матиме значне коливання

по вертикалі і горизонталі, бо приклад при видихові опускається, а ствол піднімається, а при вдиху — навпаки. Щоб цього не відбувалося, необхідно в момент прицілювання і спуску курка затримати дихання. Перед спуском курка треба зробити вдих, а потім неповний видих і затримати дихання на 7-10 секунд. Цього часу цілком достатньо, щоб правильно прицілитися і зробити плавний спуск курка.

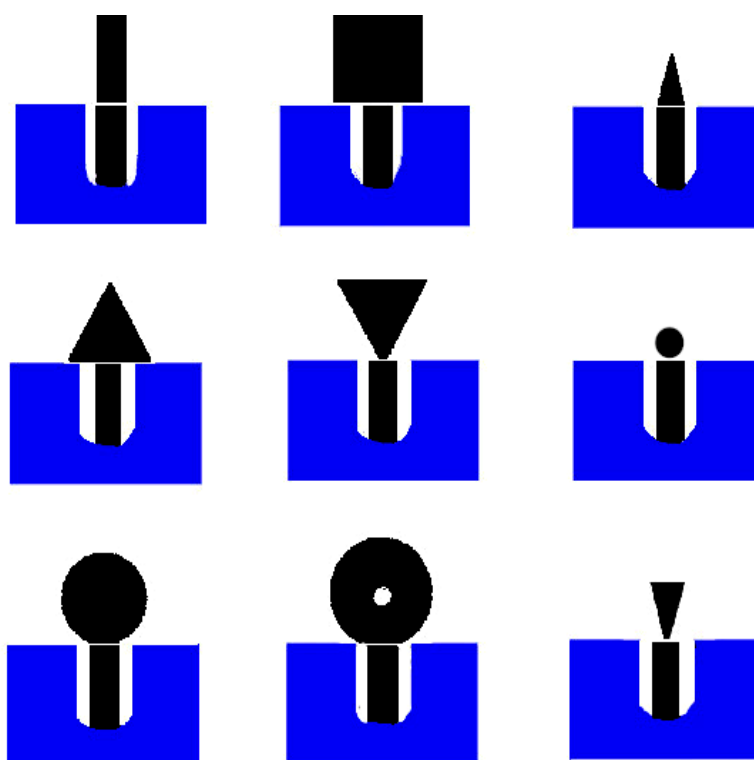


Рис. Мішені для навчання прицілюванню

Спуск курка. Вказівний палець слід накладати на гачок першим суглобом, а сила тиску пальця повинна бути рівномірно спрямована вздовж осі каналу ствола. Прицілившись після затримки дихання плавно і рівномірно натиснути на спусковий гачок, одночасно стежачи за правильним положенням мушки в прорізу і точкою прицілювання.

Для того щоб положення зброї не змінювалося під час спуску курка, необхідно, узявши рівну мушку, затамувати подих і підвести її до точки прицілювання, одночасно з цим плавно і рівномірно натискати на спусковий

гачок доти, поки курок непомітно (як би сам собою) не зірветься з бойового взводу, тобто поки не відбудеться постріл. Точне виконання цього правила - результат влучної стрільби.

При навчанні спочатку потрібно показати і пояснити, що вказівний палець на спусковий гачок накладається першим суглобом і натискати на гачок треба плавно і прямо назад (Рис.).

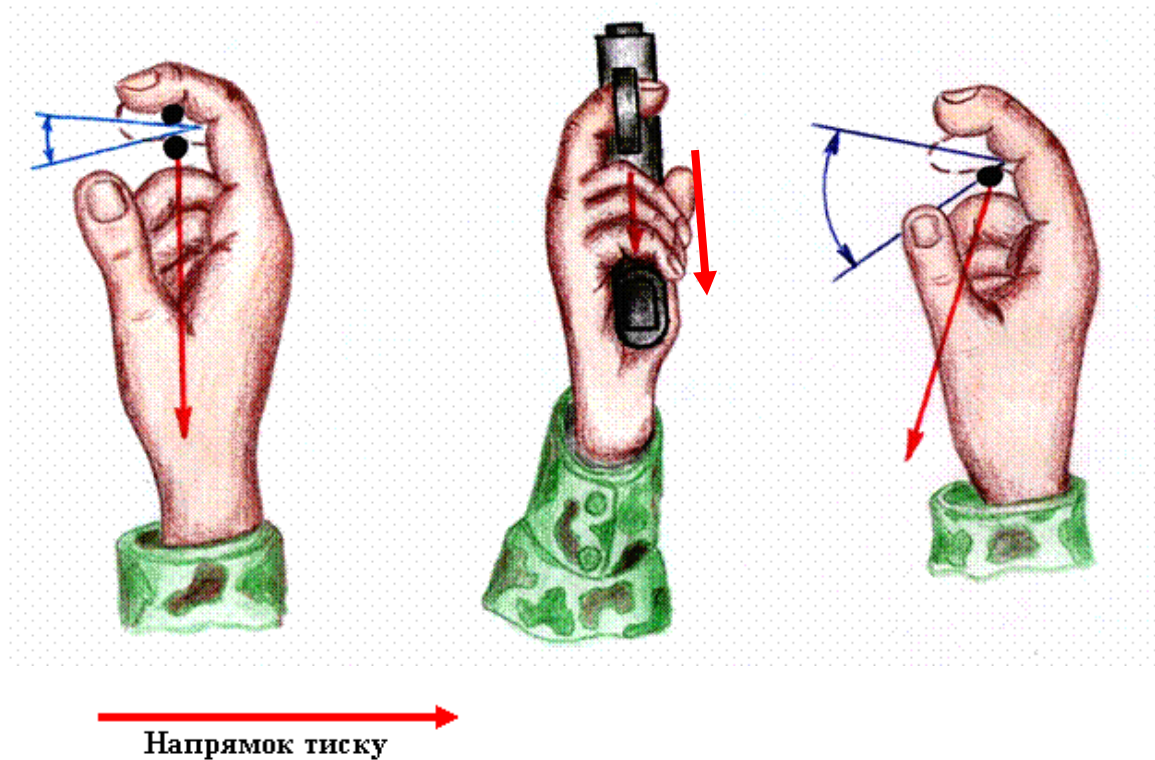


Рис. Вибір тиску вказівним пальцем на спусковий крючок:

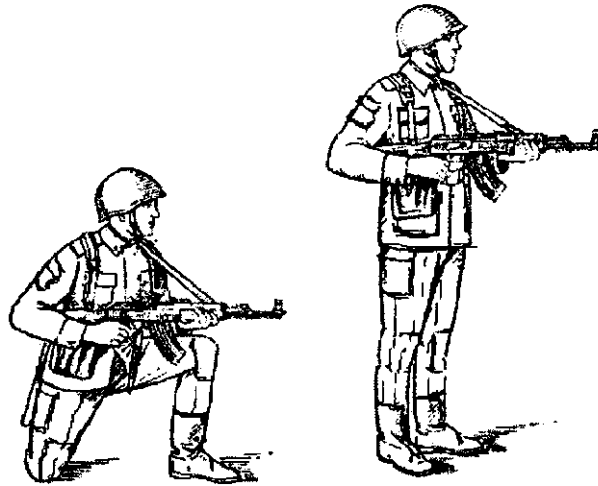
а- правильний натиск (вид зверху); *б* - правильний натиск (вид знизу);

в - неправильний натиск

Якщо ж вказівний палець накласти на спусковий гачок другим суглобом, то натиск буде відбуватися вліво назад, унаслідок чого і зброя буде зміщатися вліво.

Прийоми та правила стрільби

Під час підготовки до стрільби з використанням ременя з положення автомата „на груди" необхідно, не знімаючи ременя з лівого плеча, лівою рукою дещо відвести автомат від грудей, а правою рукою, просунувши лікоть під ремінь, закинути ремінь на шию (рис. 3.4).



a)

б)

Рисунок 3.4 - Підготовка до стрільби з використанням ременя: *a)* з коліна; *б)* стоячи

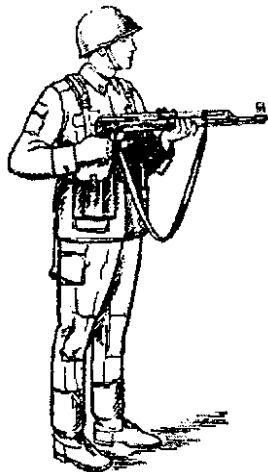


Рисунок 3.5 - Підготовка до стрільби з автомата зі складеним металевим прикладом

Під час підготовки до стрільби з автомата з металевим-

вим прикладом (рис. 3.5) перед заряджанням автомата відкидають приклад. За відсутності часу на відкидання прикладу (під час раптового нападу противника) автоматник готується до стрільби і веде вогонь з автомата зі складеним прикладом, притиснувши автомат задньою частиною ствольної коробки і пістолетною рукояткою до тулуба.

Залежно від обстановки і характеру місцевості кулеметник в бою пересувається бігом, прискореним кроком і перебіганням або переповзанням, утримуючи кулемет однією або двома руками. Ноги сошки повинні бути розведені. Під час переповзання кулемет утримується правою рукою за ремінь біля верхньої антабки або за ложе. Ноги сошки повинні бути складені і закріплені застіркою.

Для заряджання автомата (кулемета) необхідно зняти автомат (кулемет) із запобіжника, встановивши перевідник на необхідний вид вогню (положення АВ - автоматичний вогонь, ОД - поодинокий вогонь). Енергійно відводять раму затвора за рукоятку назад повністю і відпускають її. Якщо не подана команда „Вогонь", ставлять зброю на запобіжник, піднімають перевідник вгору.

Якщо магазин не був споряджений патронами, то за командою „Заряджай" споряджають його.

Здійснення стрільби. Вогонь з автомата (кулемета) ведеться за командами або самостійно залежно від поставленого завдання і обстановки.

Для здійснення стрільби встановлюють потрібний приціл, запобіжник встановлюють на необхідний вид вогню, прикладаються, прицілюються, спускають курок з бойового зводу і утримують автомат під час стрільби.

Під час автоматичної стрільби потрібно міцно, з однаковим зусиллям обох рук утримувати автомат притиснутим прикладом до плеча, зберігаючи прийнятний напрямок прицільної лінії. Після кожної черги уточнюють прицілювання.

Прийоми та правила стрільби з автомата

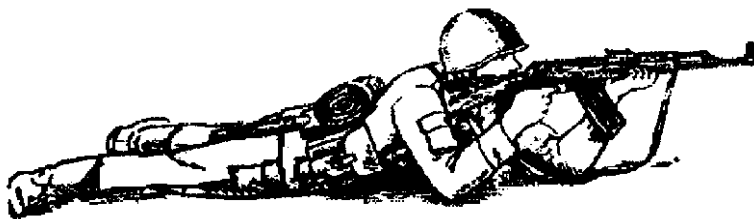
Прийоми стрільби з автомата з упору та з-за укриття

Залежно від висоти упору або укриття автоматник приймає положення для стрільби лежачи, з коліна або стоячи.

Для стрільби з упору кладуть автомат ложем на упор і утримують його лівою рукою за магазин, а правою - за пістолетну рукоятку (рис. 3.6 а). Можна



а)



б)

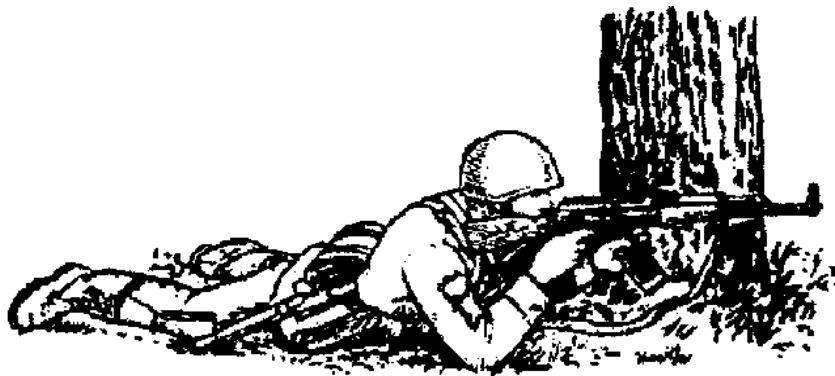
Рисунок 3.6 - Положення під час стрільби з упору:

а) утримання за магазин; б) утримання за ложе

Твердий упор для пом'якшення покривають дерном. Під час стрільби лежачи без упору можна упирати автомат магазином у ґрунт.

лівою рукою утримувати автомат і за ложе, поклавши кисть руки на упор (рис. 3.7, а). Для стрільби з-за укриття лежачи (рис. 3.7, а) притуляються до укриття лівим передпліччям, а з коліна і стоячи (рис. 3.7, б) - лівим передпліччям і лівим коліном або залежно від характеру (форми) укриття лівим боком і лівим плечем.

Автомат утримують так само, як і під час стрільби лежачи, з коліна і стоячи з упором прикладу в плече, але правий лікоть дещо опускають; кисть лівої руки і автомат не повинні торкатися упору, щоб уникнути відхилення куль убік.



a)



б)

Рисунок 3.7 – Положення під час стрільби з-за укриття: *a)* лежачи; *б)* стоячи

Прийоми стрільби з автомата під час руху

Стрільба під час руху ведеться з автомата навскидку або з прикладом, притиснутим до боку.

Стрільбу з автомата навскидку можна вести з короткої зупинки або без зупинки .

Для стрільби навскидку з короткої зупинки зупиняються у момент постановки лівої ноги на землю і одночасно упирають приклад в плече, не приставляючи правої ноги, прицілюються, роблять постріл (чергу) і продовжують рух.

Для стрільби навскидку без зупинки підкидають автомат до плеча і, продовжуючи рух, направляють автомат у ціль і роблять постріл (чергу).

Стрільба з прикладом, притиснутим до боку, ведеться без зупинки.

Для стрільби з прикладом, притиснутим до боку, правою рукою притискають приклад до правого боку без упору або з упором у плечову частину правої руки біля ліктьового суглоба, а лівою рукою утримують автомат за ложе. Направляють автомат у ціль і, не припиняючи руху, відкривають вогонь.

Під час стрільби рухаючись, перезарядження автомата проводять, не припиняючи руху.

Правила стрільби з автомата (кулемета). Для успішного виконання завдань у бою необхідно:

- безперервно спостерігати за полем бою;
правильно вибрати і уміло маскувати місце для стрільби
- швидко і правильно готувати дані для стрільби;
- уміло вести вогонь по будь-яких цілях у різних умовах вдень і вночі; для ураження групових і найбільш важливих одиночних цілей застосовувати зосереджений раптовий вогонь;
- спостерігати за результатами вогню і уміло його коректувати;
- стежити за витратою патронів в бою і вживати заходів для своєчасного їх поповнення.
- Спостереження за полем бою ведеться з метою своєчасного виявлення розташування і дій противника. Крім того, у бою необхідно спостерігати за сигналами (знаками) командира і за результатами свого вогню.

3. Закріплення нового матеріалу. (20 хв.)

Практичне відпрацювання навичок влучної стрільби. Проведення практичних стрільб з пневматичної гвинтівки

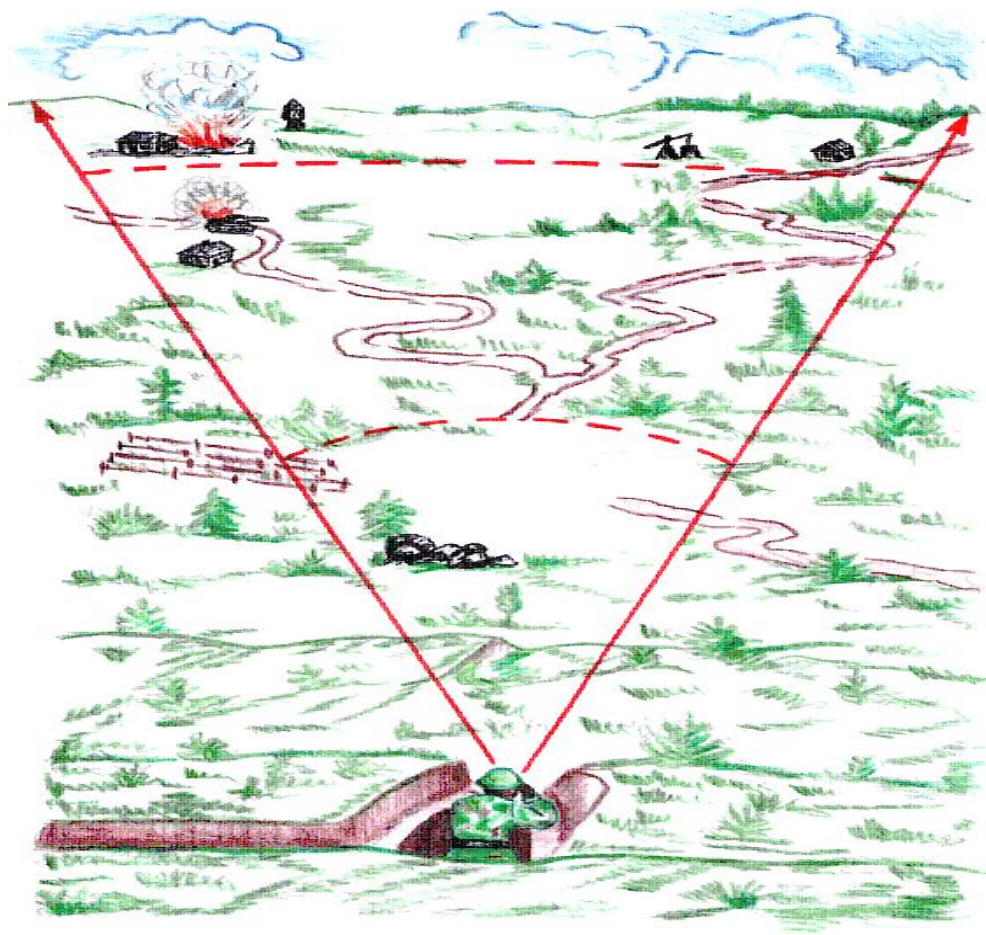


Рис. Сектор спостереження за полем бою

Для того, щоб не допустити нещасних випадків і гарантувати безпеку тих, хто стріляє і тих, хто перебуває на стрільбищі або в тирі

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ

- ✓ Вести стрільбу з несправної зброї.
- ✓ Брати на вогневому рубежі зброю, торкатися її, підходити до неї без дозволу керівника стрільб.
- ✓ Цілитися і спрямовувати зброю на людей, тварин, птахів, або у протилежний від мішені бік.
- ✓ Виносити заряджену зброю з лінії вогню.

- ✓ Перебувати на лінії вогню тим, хто не входить до зміни, що стріляє.
- ✓ Розбирати патрони, запали до ручних гранат, запресовані та завальцьовані деталі зброї.
- ✓ Залишати на лінії вогню заряджену, або з відкритим затвором зброю.
- ✓ Проводити стрільбу і заряджати зброю без команди керівника стрільб.

Слід запам'ятати, що стрільба негайно припиняється при порушенні заходів безпеки за командами: **«Стій!»**, **«Припинити стрільбу!»**, або при підйманні білого прапора на командному пункті.

Після закінчення стрільби розрядити зброю, доповісти викладачеві і чекати на його команду, залишаючись на лінії вогню.

III. Заключна частина (5хв)

Бесіда

1. Назвіть основні заходи безпеки які необхідно дотримуватись при проведенні стрільб в тирі та на військовому стрільбищі.
2. Назвіть характерні помилки при прицілюванні і спуску курка, до яких наслідків вони призводять.

1. Підведення підсумку уроку

- Наголошення на темі уроку та % досягнення поставленої меті.

- Оголошення оцінок, особисті зауваження, щодо відповіді учнів та виконання ними стройових та стрілецьких вправ, терміни усунування недоліків.

2. **Оголошення домашнього завдання:** опрацювати підручник «Захист Вітчизни» ст. 138-145, конспект. Тренуватися у стрільбі лежачи з упору